

Міністерство освіти і науки України
Рівненська обласна державна адміністрація
Рівненський відокремлений підрозділ «Центр розвитку місцевого самоврядування»
Національний університет водного господарства та природокористування
Національна академія державного управління при Президентові України
Рівненська міська рада
Міжнародний інститут інновацій «Освіта-наука-розвиток» (м. Варшава, Польща)
Поліський державний університет (м. Пінськ, Білорусь)
Університет Північної Кароліни (м. Грінсборо, США)
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» Національної Академії педагогічних наук України
Львівський національний аграрний університет
Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління

МАТЕРІАЛИ

I Міжнародної науково-методичної конференції

**«Децентралізація влади, проведення реформ в Україні.
Сучасний стан та проблеми підготовки кадрів
для об'єднаних територіальних громад»**

19-20 жовтня 2017 року

Це видання було профінансовано Європейським Союзом в рамках Програми «U-LEAD з Європою». Зміст цієї публікації належить авторам і не є відображенням позиції Програми «U-LEAD з Європою», Європейського Союзу та його країн-членів Данії, Естонії, Німеччини, Польщі та Швеції.

Рекомендовано до друку Вченою радою Національного університету водного господарства та природокористування (протокол № 8 від 13 жовтня 2017 року)

Редакційна колегія:

Мошинський В., д.с.-г.н., проф., ректор НУВГП; **Гвоздьжєвіч С.**, кандидат наук Державної професійної вищої школи ім. Якуба з Парадижу в Гожові-Великопольському (Гожув-Великопольський, Польща); **Савіна Н.**, д.е.н., професор, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків НУВГП; **Сорока В.**, к.с.-г. н., доцент, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи НУВГП; **Микитин Т.**, к.т.н., доцент, експерт ВПР ЦРМС; **Валюх А.**, к.е.н., доцент, директор ННІ економіки та менеджменту НУВГП; **Сазонець І.**, д.е.н., професор НУВГП; **Шебеко К.**, ректор Поліського державного університету, д.е.н., професор (Білорусь, м. Пінськ), **Рачинський А.**, Академія державного управління при Президентові України; д.н.д.у., професор; **Сохнич А.**, завідувач кафедри управління земельними ресурсами Львівського національного аграрного університету України, д.е.н., професор; **Якимчук А.**, д.е.н., професор НУВГП.

За зміст публікацій несуть відповідальність автори.

Д 396 **Децентралізація влади, проведення реформ в Україні. Сучасний стан та проблеми підготовки кадрів для об'єднаних територіальних громад** : мат-ли I Міжнар. наук.-метод. конф. – Рівне : Волин. обереги, 2017. – 186 с.

ISBN 978-966-416-521-8

У збірнику опубліковано тези учасників I Міжнародної науково-методичної конференції «Децентралізація влади, проведення реформ в Україні. Сучасний стан та проблеми підготовки кадрів для об'єднаних територіальних громад», 19-20 жовтня 2017 року.

УДК 3.071.6(477)+3.088.6(477)

ISBN 978-966-416-521-8

© Автори статей, 2017
© "Волинські обереги", 2017

За підтримки програми "U-LEAD з Європою"

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.

Економічні аспекти децентралізації в Україні

Акімова Л.М., Акімов О.О. Деякі аспекти інституційного середовища національної економіки	5
Акімова Л.М., Акімов О.О. Формування системи економічної безпеки, як об'єкту управління різних видів фінансових установ	6
Білоус Н.М. Децентралізація по-медичному в умовах соціально-політичного становища України	8
Боденчук В.М., Жемба А.Й. Захист економіки та прав споживачів від недобросовісної конкуренції в Рівненській області	11
Василів В.Б., Барабаш Б.В. Оцінка впливу міжбюджетних трансфертів на власні надходження об'єднаних територіальних громад	13
Вдовиченко Ю.В. Трансформація інституційної середовища координації електронної торгівлі	15
Гладченко А.Ю. Корпоративні моделі забезпечення економічної рівноваги	16
Дума В.Л. Зарубіжний досвід забезпечення децентралізації фінансових ресурсів	18
Зінкевич О.В. Тлумачення економічного змісту категорії «основні засоби»	20
Коленда Н.В. Децентралізація влади та її вплив на соціально-економічну безпеку громад	22
Колеснікова М.М., Котик О.В. Сучасний стан фінансової децентралізації в Україні	24
Кондрацька Н.М., Лисачок А.В. Зовнішні та внутрішні загрози економічної безпеки підприємств регіону (на прикладі ПРАТ "Рівненська фабрика нетканних матеріалів")	26
Костюкевич Р.М., Костюкевич А.М., Мандзюк О.М. Ціннісно-орієнтована модель управління портфелем проектів об'єднаної територіальної громади	28
Кузнєцова Т.В., Сіпайло Л.Г. Основні засади формування державної системи стимулювання інноваційної діяльності підприємств у зарубіжних країнах	32
Лазутіна Л.О. Вплив фінансової децентралізації на дохідність місцевих бюджетів	34
Ляхович О.О. Фінансове забезпечення об'єднаних територіальних громад в Україні	35
Мальчик М.В., Оплачко І.О. Особливості функціонування електронної системи публічних закупівель PROZORRO в умовах децентралізації влади	38
Мальчик М.В., Попко О.В. Децентралізація в Україні: сучасні соціальні настрої	41
Меліхова Т.Л. Інвестиційна політика м. Рівного в умовах децентралізації	43
Мельник Л.М. Децентралізація процесу акумулювання бюджетних ресурсів	45
Мельник Л.В. Правове регулювання іпотечного кредитування аграрної сфери	47
Пахаренко О.В., Підгрушний В.А. Децентралізація в Україні: теоретичний та прикладний аспекти	50
Пивоварчук Л.В. Трансформація інституційного забезпечення реалізації соціальних гарантій держави за принципом децентралізації	52
Попко О.В., Сидоренко Д.Ю. Децентралізація влади: досвід Польщі	54
Радченко О.Д. Донорські програми підтримки розвитку сільських територій в умовах децентралізації	57
Рябоконт М.В. Роль корпорацій науково-технологічному розвитку підприємницької діяльності	59
Сіпайло Н.А. Принципи лібералізації підприємництва в сфері готельного господарства України	60
Сотник І.М., Мазін Ю.О. Вплив бюджетної децентралізації на стимулювання енергозбереження в регіонах України	62
Стойко Н.Є. Рекреаційні території як складова соціально-економічного розвитку об'єднаних територіальних громад	64
Хижнякова Н.О. Роль об'єднаних територіальних громад у вирішенні місцевих та регіональних еколого-економічних проблем	66
Шило Ж.С. Напрями реформування банківської системи в умовах децентралізації влади в Україні	68
Скрипчук П.М., Куницький С.О. Інформаційне забезпечення розвитку конкурентоспроможного органічного сільського господарства України в умовах децентралізації влади	71
Подлевський А.А., Рудик В.І. Світові тенденції кластеризації економіки у контексті децентралізації влади в Україні	73

СЕКЦІЯ 2.

Публічне адміністрування та правове забезпечення реформи децентралізації

Wacław Brzęk, Gwoździewicz Sylwia. Regulatory impact assessment ex-post (ria ex-post) towards the polish law	75
Daniel Szybowski. The quality of knowledge and its impact on organization success	79
Joanna Lubimow. Rola straży granicznej w identyfikowaniu i przeciwdziałaniu zagrożeniom determinowanym ruchami migracyjnymi	83
Антонова С.С., Пилипчук А., Щербан С. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів публічного управління Рівненщини в контексті децентралізації влади	88
Валюх А.М. Економічний механізм збереження природного капіталу: перспективи вдосконалення	90
Войтюк М.М. Модель соціальної політики в Україні в контексті процесів інституціоналізації	92
Гбур З.В. Теоретичні основи економічної безпеки та її становлення в Україні	95
Данюк І.Р., Жарко О.Г. Добровільне об'єднання територіальних громад як один з шляхів до децентралізації	98
Дробко Е.В. Корупція в органах державної влади та органах місцевого самоврядування. Причини явища	99
Заєць М.С. Становлення та розвиток аутсорсингу як сучасної концепції ведення бізнесу	101
Калініченко О.Ф. Децентралізація в умовах глобалізаційних процесів: політичний вимір	104

Кушнір М.О. До питання пріоритету інституційно-правового забезпечення фінансової підтримки розвитку окремої сфери публічного управління	105
Корбутяк В.І., Присяжнюк М.М. Особливості документального забезпечення органів державної влади в умовах децентралізації	106
Маланчук Л.О. Аналіз основних показників процесу децентралізації (на прикладі Рівненської області)	108
Малиновський В.Я. Особливості процесу об'єднання територіальних громад у Волинській області	109
Маргинюк Г.Ф. Особливості застосування нових інформаційно-комунікаційних технологій студентами гуманітарних спеціальностей під час дистанційної форми навчання	113
Матковська І.Д. Публічне адміністрування та правове забезпечення реформи децентралізації	116
Найда І.В. Формування громадянської ідентичності української молоді на етапі децентралізації влади	118
Окорський В.П., Сивий Р.П. Напрями формування інноваційної моделі розвитку людських ресурсів за умов децентралізації органів місцевого самоврядування	120
Півень В.В. Визначення поняття «консалтинг»	123
Репута О.В. Легалізація територіальної громади	124
Романенко Є.О. Незворотність реформи державного управління	126
Сосницька Н.В. Правове забезпечення земельної реформи в умовах децентралізації	128
Сохнич А.Я., Богіра М.С. Методологічні аспекти створення та розвитку об'єднаних територіальних громад	130
Тарас В., Зайцев Д.Б. «Зелені» тарифи: економічні основи впровадження і досвід США	132
Федина К.М. Проблеми правового регулювання реформи децентралізації та її міжнародні аспекти	134
Чаплай І.В. Основні етапи становлення соціально-громадянського потенціалу державного розвитку	136
Чорнобрива О.В. Хід реформи децентралізації	137
Якимчук А.Ю. Просторове планування територій у системі державного управління	138
Якимчук А.Ю., Ярошук В.В. Управління місцевими фінансами як забезпечення успішного розвитку територіальних громад	140

СЕКЦІЯ 3.

Децентралізація в умовах глобалізаційних процесів: філософські, мовно-культурологічні та історико-політологічні виміри

Біла С.О. Інституціоналізація ідей децентралізації в теоріях публічного управління	143
Krasnomovets O.I., Mamchur V.M., Zoshchuk N.V. Economic diagnoses for development of Ukraine in 2018: forecasts and risks	146
Zoshchuk N.V. Cultural and national concepts in literature	147
Клець М.В., Клець Д.В. Специфіка українського самоврядування в умовах поглиблення євроінтеграції	149
Корбутяк В.І., Спешилова О.С. Організація роботи державних архівних установ в умовах реформування органів державної влади	151
Мельничук М.С. Нумінозність та aggloma-mento мистецтва католицизму в ракурсі диктату сьогодення	153
Пікалов Ю.В. Імперативи акселерації інноваційного розвитку підприємницької діяльності	156
Цецик Я.П. Державна політика II Речі посполитої на Волині у 1921–1928 рр.	157

СЕКЦІЯ 4.

Підготовка кадрів для проведення реформ децентралізації: ресурсні, інформаційні, інноваційні, транспортні технології

Алейнікова О.В. Децентралізація влади: освітня реформа	159
Черчик Л.М. Стратегічне мислення як складова набору компетенцій державного службовця	161
Lebedieva N.A. Innovative means in the foreign language training process of personnel education with specialty "public administration and management"	163
Барбінова А.В. Професійна підготовка майбутнього вчителя до діяльності у школі сільської місцевості	165
Кірічок О.Г. Організація виховної роботи зі студентами – майбутніми фахівцями з транспортних технологій у вищому навчальному закладі	167
Клімова А.В. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладами вищої освіти при підготовці кадрів для територіальних громад та органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації влади	169
Микитин Т.М., Сивий Р.П. Проблеми підготовки кадрів для об'єднаних територіальних громад Рівненщини	171
Охріменко І.В. Кооперативна просвіта, як фактор підвищення добробуту територіальних громад	173
Пашкевич С.М., Кристопчук М.Є. Управління громадським пасажирським транспортом в малих містах	175
Русіна Н.Г. «Просторова організація економіки» як напрям підготовки фахівців для органів місцевого самоврядування: досвід республіки Польща	177
Сас Н.М. Розвиток колективної сприйнятливості до нового	179
Хігров І.О. Щодо організації пасажирських перевезень громадським транспортом м. Дубно	182
Савіна Н.Б., Сазонець І.Л. Внутрішня політика польської адміністрації на Волині напередодні Другої світової війни	184

УДК: 330.32

Акімова Л.М., к.е.н., доцент, Національний університет водного господарства та природокористування,
Акімов О.О., к.н. держ.упр., доцент, Національна служба посередництва і примирення

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ІНСТИТУЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Непередбачуваний розвиток світової економіки та постійні зміни у векторах руху різних країн примушує кожного разу науковців і практиків шукати причини зміни в напрямках та особливостях формування і розвитку економічної діяльності на міжнародному рівні, на рівні континентів, регіонів, окремих держав та їх територій.

Складність викликів перед якими постають національні економіки в сучасних умовах, обумовлюють необхідність постійного пошуку варіантів адекватного реагування через проведення системних змін. Основу здійснення свідомих економічних змін складають інституційні зміни [2, с. 13]. Виведення економіки України на траєкторію динамічного розвитку пов'язується з цілеспрямованим її структурних трансформацій відповідно до вимог суспільного розвитку, для забезпечення ефективності якого доцільним є використання інструментарію моделювання інституційного середовища структурної модернізації. Закладаючи в розуміння сутності інституційного середовища визначення, зроблене Д. Нортон і Л. Девісом, відповідно до якого «це сукупність основоположних політичних, соціальних і юридичних правил, що утворюють базис для виробництва, обміну, розподілу і споживання обмежених благ» [3].

В умовах, коли прояви структурних дисбалансів зумовили загострення кризових явищ у соціальній та економічній сфері, появу цілого ряду загроз національній безпеці, а процеси еволюції інститутів розвитку економіки проходять повільно, актуалізується необхідність вироблення моделі інституційного середовища здійснення цілеспрямованих структурних перетворень, яка б заклала системне інституційне підґрунтя структурного реформування національної економіки. Непослідовність економічної політики впродовж усього періоду незалежності України відсунула на задній план питання формування комплексного інституційного забезпечення структурних перетворень [1]. Попри значний науковий інтерес до питань інституційного забезпечення економічного розвитку, методичні засади моделювання інституційних умов структурного реформування економіки залишаються практично не розробленими. Впродовж усієї історії незалежності України інституційні умови структурної трансформації національної економіки формувались у ситуаційному інерційному режимі спонтанного прояву впливу ринкових та державних інститутів, фрагментарною орієнтацією на структурне удосконалення у формі структурного корегування, без чіткої спрямованості на структурну перебудову [4, с. 60–72], що призвело до структурної кризи, для виходу з якої необхідним є запровадження обґрунтованих підходів до побудови інституційного базису цілеспрямованої структурного оновлення національної економічної системи.

Складність проблем структурної розбалансованості економіки та прагнення України зробити прорив у соціально-економічному розвитку і посилити свої позиції в міжнародних рейтингах визначають орієнтацію моделювання інституційного середовища структурних перетворень у таких двох паралельних напрямках: 1) подолання диспропорцій за основними структурними характеристиками національної економічної системи; 2) забезпечення векторів прогресивного структурного оновлення національної економіки в контексті досягнення пріоритетів сталого розвитку та переходу до постіндустріального суспільства. Поряд із цим слід зауважити, що процеси децентралізації, нові тенденції соціально-економічного розвитку регіонів та територіальних громад, необхідність пошуку варіантів розв'язання гострих проблем розвитку територій, що постраждали внаслідок воєнних дій, участь регіонів у процесах євро регіонального співробітництва є викликами інституціоналізації вдосконалення структури економіки регіонів, територіальної структури національної економіки, і зосередження уваги на забезпеченні доцільного рівня локалізації інституційного середовища структурної модернізації.

Враховуючи багатоаспектність структурних характеристик економічної системи та специфіку проведення інституційних змін, до принципів моделювання інституційного середовища структурної модернізації національної економіки слід віднести: – орієнтацію інституційного середовища на забезпечення високої адаптивності діяльності економічних агентів, економіки загалом до викликів суспільного розвитку; – забезпечення випереджаючого характеру та стратегічної орієнтованості інституційних перетворень як основи формування передумов для цілеорієнтованих трансформацій структури національної економіки; – дотримання раціональної послідовності інституційних трансформацій із метою забезпечення логічного зв'язку цілевизначення, цілезакріплення та цілереалізації структурного реформування економіки; – постійне узгодження траєкторії інституціональних змін і структурних трансформацій економіки; – збалансування державних, бізнесових, громадських інтересів та налагодження мережевої взаємодії інституцій, що їх представляють; – врахування державних, регіональних інтересів та інтересів територіальних громад під час представлення інститутів у взаємозв'язку, у межах інституційних механізмів; – узгодження старих і нових інститутів, їх впливу по вертикалі і горизонталі та підтримка їх статичної і динамічної комплементарності; – систематичної діагностики інститутів на актуальність та дієвість із метою своєчасного запобігання інституційним бар'ерам та прогалинам.

Забезпечення безперервності моделювання інституційного середовища за наведеним алгоритмом формує базис його гнучкості, адаптивності, а також ефективності, оскільки інституційні умови мають значимість у

конкретних умовах місця і часу. Основу побудови структури інституційного середовища структурної модернізації національної економіки має складати цільовий підхід, що дозволить закласти чітку орієнтацію під час формування інституційних умов на досягнення цілей структурного реформування та запровадити стратегічні засади при проведенні інституційних змін. Збереження тенденцій поглиблення структурних диспропорцій в економіці України та її регіонів [5; 6], що зумовлює значний розрив між функціонуванням національної економіки та вимогами суспільного розвитку, актуалізує необхідність спрямування структурного реформування, а значить і розвитку його інституційного середовища на досягнення таких основних цілей: забезпечення економічного зростання та сталого економічного розвитку; задоволення потреб соціального розвитку та підвищення стандартів життя; підвищення конкурентоспроможності національної економіки; забезпечення економічної безпеки країни; приведення інноваційно-технологічного рівня національної економіки до параметрів постіндустріального суспільства; забезпечення цілісності національної економічної системи та збалансованого розвитку територій.

Значні можливості створення передумов для формування ефективного інституційного середовища структурного реформування економіки, що стосуються посилення дієвості як окремих державних регуляторних інститутів так і оптимального їх узгодження та доповнення ринкових, зниження ризиків та підвищення об'єктивізації функціонування інституційної системи, пов'язуються із законодавчим закріпленням такого інструменту як аналіз регуляторного впливу, який повинен здійснюватися щодо кожного проекту регуляторного акта його розробником.

Таким чином, структурна модернізація національної економіки, яка б дозволила перейти до економічного зростання і сталого соціально-економічного розвитку, є можливою за умови формування сприятливого інституційного середовища її здійснення. Складність структурних проблем економіки України актуалізує необхідність вироблення моделі інституційного середовища здійснення структурних перетворень, яка б заклала системне інституційне підґрунтя структурного реформування національної економіки. Використання чіткого алгоритму формування моделі інституційного середовища цілеспрямованих структурних перетворень національної економіки має значну практичну цінність в аспекті об'єктивізації й забезпечення ефективності механізмів структурного реформування.

Список літератури

1. Акімова Л. М. Національні моделі економічних систем світу / Л. М. Акімова, О. О. Акімов / International Scientific Conference Formation of Modern Economic Area: Benefits, Risks, Implementation Mechanisms: Conference Proceedings, Part III, April 29, 2016. Tbilisi: SSOTU. Sulkhan-Saba Orbeliani Teaching University. 316 pages. p 44-47.
2. Норт Д. Понимание процесса экономических изменений [Текст] / пер. с англ. К. Мартынова, Н. Эдельмана; Гос. ун-т – Высшая школа экономики. – М.: Изд. дом Гос. ун-та. – Высшая школа экономики, 2010. – 256 с.
3. Davis L., North D. Institutional Change and American Economic Growth. Cambridge, 1971.
4. Васіна А. Інституційний аналіз впливу держави на структурування національної економіки / А. Васіна // Механізм регулювання економіки. – 2016. – № 2. – С. 62–70.
5. Структурні трансформації в національній економіці: проблеми діагностики та інституційного забезпечення: моногр. за ред. д-ра екон. н., проф. А. Мельник. – Тернопіль: ТНЕУ. – 532 с.
6. Механізми реалізації регіональної структурної політики: монографія / А. Мельник, Л. Лаврів, А. Васіна [та ін.]; за заг. наук. ред. професора А. Мельник. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – 343 с.

УДК: 330.32

Акімова Л.М., к.е.н., доцент, Національний університет водного господарства та природокористування
Акімов О.О., к.держ.упр., доцент, Національна служба посередництва і примирення

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ, ЯК ОБ'ЄКТУ УПРАВЛІННЯ РІЗНИХ ВИДІВ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ

Управління економічною безпекою фінансових установ є вкрай важливою проблемою, особливо з огляду на те, яке вагомe значення мають фінансові інституції для еволюції сучасних економічних відносин. Так, фінансові установи беруть участь у глобальному перерозподілі світових капіталів, обслуговують інвестиційні процеси, сприяють збереженню та примноженню фінансових ресурсів фізичних та юридичних осіб. Якісне й ефективне виконання фінансовими посередниками усіх окреслених функцій неможливе без підтримання їх стабільного фінансово-господарського стану, що актуалізує завдання пошуку оптимальних підходів до гарантування їх економічної безпеки та побудови ефективної системи її забезпечення [4].

У процесі дослідження теоретичних основ управління економічною безпекою було виявлено, що цей процес нині вибудовується у практиці фінансових установ як одне із завдань їх менеджменту, а не як окремий вид управлінської діяльності. Крім того, об'єктом управління виступає економічна безпека як одна з характеристик стану функціонування фінансової установи, а не як самостійна система. На нашу думку, такий підхід не дозволяє забезпечити ефективність процесу управління економічною безпекою, тому пропонується

Наукове видання

**ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ, ПРОВЕДЕННЯ РЕФОРМ В УКРАЇНІ.
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЛЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД**

*Матеріали
I Міжнародної науково-методичної конференції*

19-20 жовтня 2017 року

Підписано до друку 11.10.2017 р. Формат 60x84 1/8. Папір офсет.

Гарнітура «PT Serif». Друк офсет.

Ум. друк. арк. 21,62. Наклад 100 пр. Зам. 69.

Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;

e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано в друкарні видавництва «Волинські обереги».